

International & Dutch: in touch?

Onderzoek contact internationale- en Nederlandse
studenten

Voorwoord

Sinds een jaar doe ik zelf een Engelstalige master, waar veel internationale studenten rondlopen. Dat is de reden dat ik opving dat de Universiteit van Maastricht een rapport gepubliceerd heeft over contact tussen internationale- en Nederlandse studenten op de Universiteit van Maastricht. De uitkomsten van dit rapport zijn niet onverdeeld positief, vandaar dat bij mij de vraag opkwam hoe het op de UvA gesteld is met het onderlinge contact. Helemaal nadat ik in het Instellingsplan van de UvA las dat internationale studenten aan de UvA niet tevreden zijn over het sociale aspect van studeren in Amsterdam.

Dit rapport laat zien dat er op de UvA vanuit zowel Nederlandse- als internationale studenten de wens bestaat voor meer onderling contact.

Met veel plezier heb ik aan dit rapport gewerkt, dat niet tot stand had kunnen komen zonder de hulp van het Bureau Internationale Studentenzaken, voor inspiratie en contact met internationale studenten. Verder wil ik ook graag het bestuur bedanken, in het bijzonder Lex Sietses.

Marijn Faling
Hoofd Onderzoeksbureau '11
14 juni 2011

Inhoudsopgave

International & Dutch: in touch?	1
Onderzoek contact internationale- en Nederlandse studenten	1
Voorwoord	3
Inhoudsopgave	4
1 Inleiding	5
1.1 Probleem / Vraagstelling	6
1.2 Structuur	6
2 Methoden van onderzoek	7
2.1 Methoden	7
2.2 Populatie	7
3 Literatuurstudie internationalisering	8
4 UvA en internationalisering	10
5 contact studenten	11
5.1 Internationale studenten	13
5.2 Nederlandse studenten	21
6 Conclusie	30
7 Discussie / Aanbevelingen	32
Literatuurlijst / Appendices	33

1 Inleiding

Elke Amsterdamse student komt in zijn of haar studietijd in aanraking met het internationale aspect van studeren. Er is een toename zichtbaar in het aantal studenten dat voor een bepaalde periode in het buitenland gaat studeren. Amsterdamse studenten pakken hun tas en laten alles achter om onderwijs te volgen buiten de grenzen van Nederland. Studenten van over de hele wereld komen naar Amsterdam om hier te proeven van het onderwijs en het karakter van de stad. De Universiteit van Amsterdam ervaart een gestage toename in het aantal internationale studenten dat aan de UvA komt studeren (website UvA).

Iedereen kan zich voorstellen dat de toenemende vervlechting van studenten van verschillende achtergronden en culturen aan de UvA gevolgen heeft. Men komt in aanraking met verschillende denkwijzen en het klaslokaal verandert in een internationale gemeenschap waar de voertaal Engels is. Er zijn zowel positieve als negatieve aspecten aan de internationalisering van het hoger onderwijs te bedenken. Het is echter onbekend wat de ervaringen zijn van de Amsterdamse student en de internationale student aan de UvA. Hoe vaak komen beide groepen met elkaar in contact, hoe ervaren ze dit contact en mengen beide groepen zich eigenlijk?

Vorig jaar april is een onderzoek gepresenteerd dat zich richt op internationale studenten aan de Universiteit van Maastricht (Project Group 'Promoting Diversity', 2010) waarin naar voren komt dat er veel te verbeteren valt op het gebied van contact tussen Nederlandse studenten en internationale studenten aan de Universiteit van Maastricht. De Universiteit worstelt met specifieke kenmerken, zoals de grote aantallen Duitse studenten. Internationale studenten aan de Universiteit van Maastricht geven aan graag meer contact te willen hebben met studenten van andere nationaliteiten.

Een ander onderzoek dat is uitgevoerd op vijf business schools en zich richt op het contact tussen Nederlandse studenten en internationale studenten concludeert dat internationale studenten en Nederlandse studenten in beperkte mate contact hebben met elkaar. Dit onderzoek gaat niet verder in op de wenselijkheid van deze segregatie in de visie van beide groepen (Rienties, 2009).

Voor beide onderzoeken geldt dat deze niet direct vertaald kunnen worden naar de situatie aan de UvA: de Universiteit van Maastricht kenmerkt zich door grote aantallen Duitse studenten, en de sfeer op hogescholen is anders dan die op universiteiten.

Het Instellingsplan 2007-2010 'Leren Excelleren' van de UvA beschrijft dat internationale studenten vaak ontevreden zijn over sociale aspecten en voorzieningen aan de UvA (2007,29).

Dit onderzoek tracht in kaart te brengen hoe het contact is tussen internationale studenten en Nederlandse studenten en hoe beide groepen het contact beoordelen.

1.1 Probleem / Vraagstelling

De vraag die centraal staat in dit rapport is ten eerste wat het contact is tussen Nederlandse studenten en internationale studenten en ten tweede hoe de situatie beoordeeld wordt door zowel internationale studenten als Nederlandse studenten.

1.1.1 Hoofd- en deelvragen

Hoofdvraag:

“Hoe ziet het contact tussen Nederlandse studenten en internationale studenten eruit en wat vinden Nederlandse studenten en internationale studenten van de huidige situatie?”

Deelvragen:

Waar vindt contact en integratie plaats (UvA, vrije tijd, binnen huisvesting)?

Hoe vaak hebben Nederlandse- en internationale studenten contact?

Welke rol speelt taal in het onderlinge contact?

Hoe evalueren Nederlandse studenten en internationale studenten het onderlinge contact?

1.2 Structuur

Het rapport is als volgt opgebouwd. In het tweede hoofdstuk zal worden ingegaan op de onderzoeksmethoden die gebruikt zijn om de data te verzamelen waar dit rapport op gebaseerd is. Het derde hoofdstuk behandelt de (veronderstelde) voordelen van interactie en integratie tussen Nederlandse studenten en internationale studenten. Het vierde hoofdstuk gaat in op de situatie aan de Universiteit van Amsterdam: hoe groot is de internationale studentenpopulatie en wat zijn eigenlijk de doelstellingen van de UvA ten aanzien van internationale studenten. Het vijfde hoofdstuk verwoordt de mening van de Nederlandse- en de internationale student ten aanzien van onderling contact. In het afsluitende hoofdstuk worden de conclusies gepresenteerd.

2 Methoden van onderzoek

Dit hoofdstuk behandelt de toegepaste methoden voor het verzamelen van de data waar dit rapport op gebaseerd is. Ten eerste zullen de gebruikte methoden behandeld worden, waarna aandacht wordt besteed aan de populatie.

2.1 Methoden

Voor de twee volgende hoofdstukken is gebruik gemaakt van een literatuurstudie. Hoofdstuk drie is gebaseerd op bestaande literatuur aangaande onderling contact tussen (verschillende groepen) studenten. Hoofdstuk vijf behandelt de houding van de Nederlandse- en de internationale student ten aanzien van het onderlinge contact. Hiervoor is gebruik gemaakt van het online enquêteprogramma Limesurvey, waarin de vragenlijst is opgesteld.

2.2 Populatie

Voor het hoofdstuk waarin wordt ingegaan op de mening van de student zelf ten aanzien van het contact zijn zowel Nederlandse als internationale studenten benaderd. De Nederlandse respondenten zijn benaderd naar aanleiding van medewerking aan een voorgaand onderzoek, waarbij respondenten hebben aangegeven in de toekomst te willen meewerken aan onderzoeken van ASVA. De enquête is verspreid onder alle internationale studenten aan de UvA. Aan 715 Nederlandse studenten is de enquête toegestuurd.

3 Literatuurstudie internationalisering

In dit hoofdstuk zal eerst een omschrijving worden gegeven van wat de internationalisering van onderwijs behelst. Vervolgens zal worden ingegaan op mogelijke redenen voor de internationalisering van onderwijs, die vervolgens verder zullen worden uitgediept.

In toenemende mate is aandacht voor het internationale aspect van hoger onderwijs. Het gebruik van de term 'internationalisering' is in opkomst sinds 1980 (Knight, 2003). De internationalisering van het hoger onderwijs kan in brede zin worden gedefinieerd als "*the process of integrating an international, intercultural, or global dimension into the purpose, functions or delivery of postsecondary education*" (Knight, 2003:2). Uit deze definitie komt naar voren dat internationalisering een voortdurende dynamische tendens is en geen statisch gegeven. Verder blijkt dat internationalisering gaat over het inbedden van internationale en interculturele waarden in beleid en programma's, met als doel de verduurzaming en centralisering van de internationale dimensie. De definitie verwijst naar het doel of de strategie van de onderwijsinstelling; de primaire taken die de onderwijsinstelling zich ten doel stelt; en internationalisering in het aanbieden van onderwijs.

Er worden verschillende drijfveren aangewezen voor de internationalisering van onderwijs waaronder politieke, economische en organisatorische perspectieven (Svennson&Wihlborg, 2010). Dit zijn de perspectieven die voornamelijk ontstaan vanuit de belangen van de overheid en het bedrijfsleven. Daarnaast worden ook educatieve overwegingen belicht, zij het in mindere mate.

Economische, politieke en organisatorische perspectieven richten zich voornamelijk op de toenemende globalisering van verschillende terreinen, waaronder onderwijs. Onderwijsinstellingen dienen zich aan te passen aan de toenemende globalisering en zich op mondiaal niveau competitief op te stellen. De internationalisering van onderwijs is er zodoende op gericht universiteiten internationaal aantrekkelijk te maken en studenten klaar te stomen voor een internationale werksfeer (Hoekzema, 1995; Leask, 2005; Svennson&Wihlborg, 2010). Het gevaar dat zich volgens sommige experts voordoet is dat er een comodificatie van onderwijs plaatsvindt, waarbij de onderwijsinstelling zich voornamelijk meet aan internationale ranglijsten en wereldwijde faam en aantrekkelijkheid, dan aan de tevredenheid van de eigen studenten en de kwaliteit van het onderwijs.

Een andere reden voor de internationalisering van onderwijs is dat universiteiten internationale studenten aantrekken om het hoge bedrag aan collegegeld dat zij aan de instelling betalen (Leask, 2005).

Vanuit universiteiten worden zelden pedagogische of educatieve doelen geformuleerd met betrekking tot de internationalisering van het hoger onderwijs. Er zijn daarnaast tot op heden weinig onderzoeken gepresenteerd die ingaan op de toegevoegde waarde voor het onderwijsklimaat van internationalisering van het onderwijs.

Echter, verschillende aspecten van de toegevoegde waarde en drijfveren voor internationalisering van het hoger onderwijs kunnen worden aangemerkt.

Ten eerste kan een internationaal klaslokaal een positieve invloed hebben op de beheersing van de Engelse taal van zowel Nederlandse- als internationale studenten (Benzie, 2010). Een lager stressniveau door contact met 'lokale' studenten verbetert het prestatievermogen van de internationale student (Berry & Kostovcik, 1983; Redmond & Bunyi, 1993; Ward, 2001). Verschillende onderzoeken tonen aan dat contact tussen Nederlandse studenten en internationale studenten de vooroordelen van beide groepen over elkaar doet afnemen en studenten bewust maakt van hun eigen gebruiken en gewoonten (Leask, 2005).

Uit verschillende studies blijkt dat contact met lokale studenten de psychologische, sociale en academische aanpassing van internationale studenten bevordert. Internationale studenten die in hun vrije tijd contact hebben met Nederlandse studenten hebben over het algemeen een beter humeur (Furnham & Erdmann, 1995), zijn minder snel depressief (Klineberg & Hull, 1979) zijn over het algemeen meer tevreden, hebben een hoger zelfbeeld en genieten meer in het leven (Noels, Pon & Clement, 1996).

De keerzijde van de internationalisering van het hoger onderwijs is dat internationale studenten het tempo van het onderwijs mogelijkvertragen. Daarnaast kunnen uiteenlopende verwachtingen van onderwijs hinderlijk zijn en voor ongemak zorgen (Ward, 2001).

4 UvA en internationalisering

De Universiteit van Amsterdam laat zich meevoeren met de wind van internationalisering die door het hoger onderwijs waait. Het verdrag van Lissabon en het verdrag van Bologna hebben beiden bijgedragen aan deze internationalisering.

In het Instellingsplan 2007-2010 – het instellingsplan 2011-2014 was bij het ter perse gaan van dit rapport nog niet gepubliceerd – wordt door de UvA als voornaamste reden voor internationalisering opgegeven de Europese ontwikkelingen waardoor de bachelor-masterstructuur geïntroduceerd is en onderwijsinstellingen in toenemende mate aan internationale vergelijking onderworpen worden, met grotere concurrentie tot gevolg. Internationalisering wordt aangewend zodat de Universiteit zich kan blijven meten met andere onderwijsinstellingen en hoog scoort op mondiale rankings. Daarnaast willen de UvA en de HvA een afspiegeling vormen van de multiculturele samenleving en de huidige student opleiden tot wereldburger, om zo de sociale cohesie te bevorderen.

Samenwerking met universiteiten op het gebied van uitwisseling, het verlagen van de financiële drempel om aan de UvA te komen studeren en Engelstalige vakken of opleidingen dienen het ‘international classroom’ concept te bevorderen. Het streven van de UvA is dat in 2010 25% van alle masterstudenten internationale student is.

De Universiteit van Amsterdam kent één Engelstalige bacheloropleiding – van de 59 bacheloropleidingen die zij in totaal aanbiedt. Van alle 133 masteropleidingen zijn er 58 Engelstalig. Het aantal internationale studenten dat aan de UvA studeert neemt gestaag toe tot 2044 ingeschreven studenten in 2009 met een buitenlandse nationaliteit. Dit zijn echter niet alleen internationale studenten, maar ook Nederlandse studenten met een andere nationaliteit dan de Nederlandse.

Volgens het instellingsplan zijn internationale studenten over het algemeen tevreden over het geboden onderwijs. Minder tevredenheid bestaat er over de sociale aspecten van de uitwisseling en de huisvesting in Amsterdam – wat overigens ook een veelgehoord punt van kritiek is onder Nederlandse studenten.

5 Contact studenten

Er is zoals blijkt uit vorige hoofdstukken veel geschreven over het contact tussen beide groepen, maar hoe is het er op de UvA mee gesteld?

Zowel Nederlandse studenten als internationale studenten hebben meegewerkt aan een vragenlijst aangaande hun onderlinge contact. In dit hoofdstuk worden de resultaten hiervan behandeld.

In totaal hebben 516 studenten de vragenlijst ingevuld, waarvan iets meer internationale studenten dan Nederlandse studenten, zie figuur 1.

Figuur 5.1. aantallen studenten

	Nederlandse studenten	Internationale studenten	Totaal
N	232	278	516
%	45	55	100

Om een beeld te schetsen van de groep studenten die aan de enquête hebben deelgenomen, worden eerst enkele algemene kenmerken van de respondenten behandeld.

De respons van Nederlandse- en internationale studenten is als volgt verdeeld over de verschillende faculteiten, zie figuur 5.2.

Figuur 5.2 populatie respondenten

	Nederlandse studenten %	Internationale studenten %	Totaal %	ingeschreven UvA %
FGW	25.8	21.1		23,9
AMC	7.7	0.4		7.6
FMG	32.2	19,7		29
FNWI	14.2	10,4		7,6
FDR	5.2	6.5		14
ACTA	0	0		1,5
FEB	3.9	34.8		12.9
IIS	1.7	1.1	1.1	1,6
Totaal	<i>232</i>	<i>278</i>	<i>516</i>	<i>30.825</i>

Zoals uit de tabel te herleiden is, zijn respondenten van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid ondervertegenwoordigd. Verder is de Faculteit der Economie en Bedrijfskunde ondervertegenwoordigd onder Nederlandse studenten, terwijl zij juist sterk oververtegenwoordigd is onder internationale studenten.

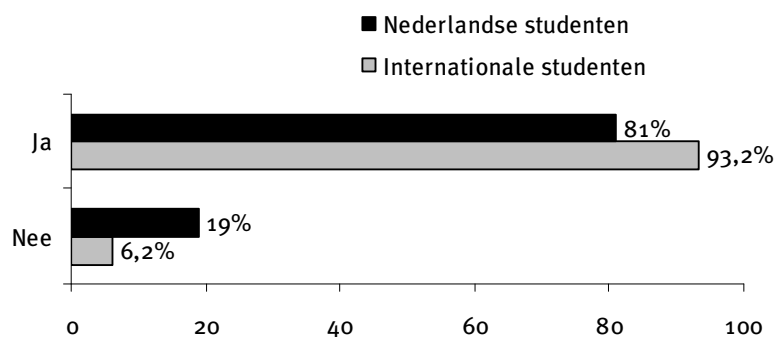
Van de internationale respondenten is 83% ten tijde van het afnemen van de enquête korter dan zes maanden in Nederland, 7.9% woont tussen zes maanden en één jaar in Nederland en 9% woont langer dan een jaar in Nederland.

Internationale studenten kunnen grofweg opgedeeld worden in twee categorieën. Ten eerste de studenten die hier zijn dankzij een uitwisselingsprogramma, die meestal rond een half jaar in het buitenland studeren. Het andere type internationale student is de student die een volledige bachelor- of masteropleiding komt volgen. Deze internationale studenten zijn over het algemeen voor minimaal een jaar in Nederland. Van de internationale respondenten is 23% uitwisselingsstudent en 77% een reguliere internationale student.

Van de Nederlandse respondenten geeft 40% aan niet in contact te komen met internationale studenten. De Nederlandse respondenten die wel internationale studenten tegenkomen, geven aan met zowel uitwisselingsstudenten als reguliere internationale studenten in contact te komen. 32% heeft geen idee met welk type internationale studenten hij/zij van doen heeft.

Aan zowel internationale studenten als Nederlandse studenten is gevraagd of de integratie tussen Nederlandse studenten en internationale studenten als belangrijk wordt ervaren.

Figuur 5.3
Vind je de integratie van Nederlandse- en internationale studenten belangrijk?

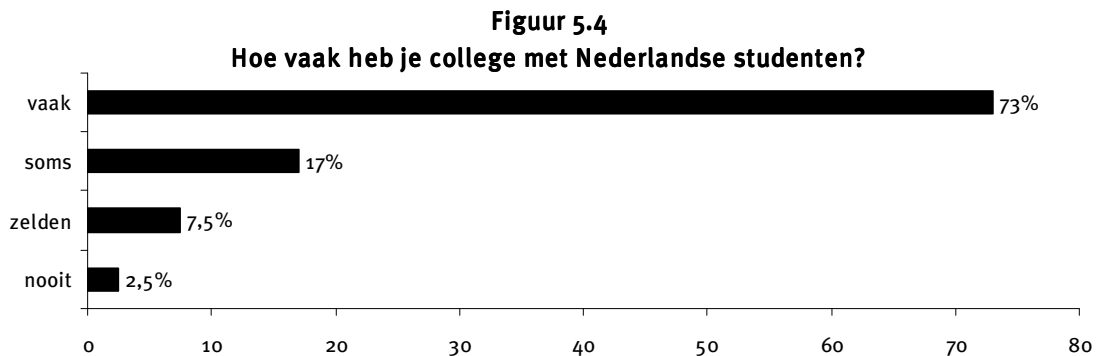
In figuur 5.3 is te zien dat integratie tussen Nederlandse studenten en internationale studenten door de overgrote meerderheid van beide groepen belangrijk gevonden wordt. Een iets groter percentage internationale studenten vindt integratie belangrijk dan Nederlandse studenten.

5.1 Internationale studenten

In dit gedeelte wordt de respons van internationale studenten per onderwerp behandeld.

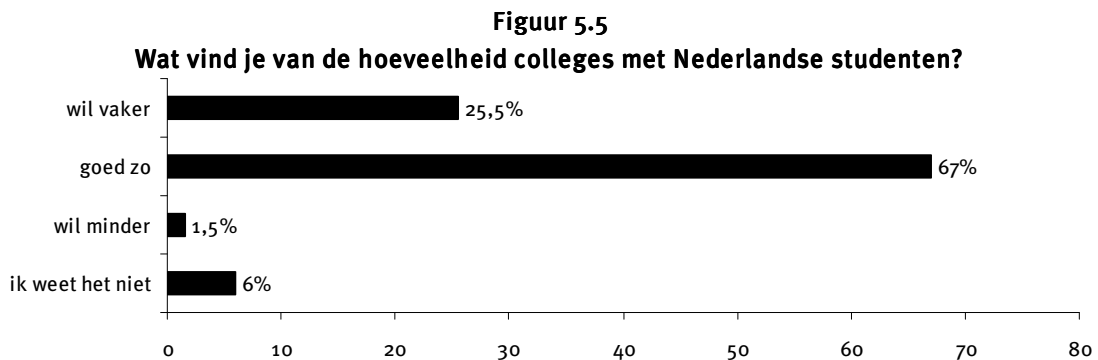
5.1.1 Universiteit

Aangezien internationale studenten voornamelijk in Nederland terechtkomen voor hun studie, is ten eerste een aantal vragen gesteld aangaande contact met Nederlandse studenten op de universiteit. De resultaten worden hieronder behandeld.

De meerderheid (73%) van de internationale studenten heeft geantwoord vaak college te hebben met Nederlandse studenten, zoals te zien is in figuur 5.4. Slechts 2,5% van de internationale studenten heeft nooit college met Nederlandse studenten. De rest van de internationale studenten (24,5%) heeft soms of zelden college met Nederlandse studenten.

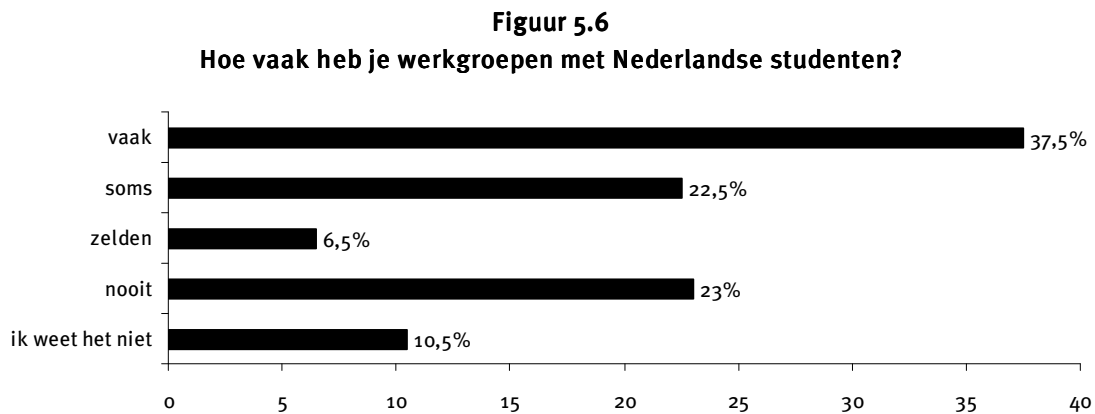
Meer dan de helft van de helft van de internationale studenten is tevreden met de hoeveelheid colleges met Nederlandse studenten, zie figuur 5.5. Een kwart van de internationale studenten wenst vaker college te hebben samen met Nederlandse studenten.

Vooraf van de studenten die haast nooit college hebben met Nederlandse studenten wil een overgrote meerderheid (90%) vaker college volgen met Nederlanders. Een klein deel van de internationale studenten (1,5%) geeft aan minder colleges te willen volgen

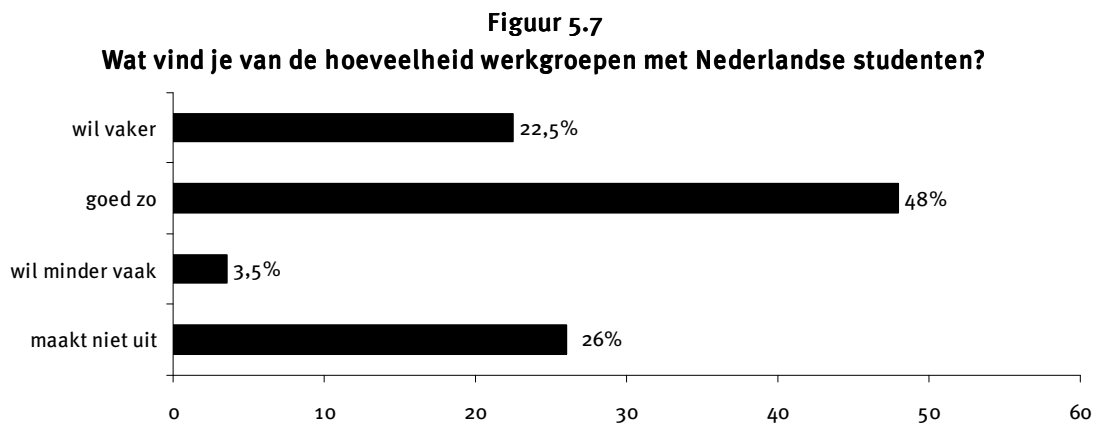
met Nederlandse studenten, dit zijn alleen de internationale studenten die vaak les hebben met Nederlandse studenten.

In tegenstelling tot in colleges, komen internationale- en Nederlandse studenten elkaar minder vaak tegen bij werkgroepen. Slechts 37,5% volgt vaak werkgroepen met Nederlandse studenten. Bijna een kwart heeft nooit een werkgroep met Nederlandse studenten. Zie figuur 5.6.

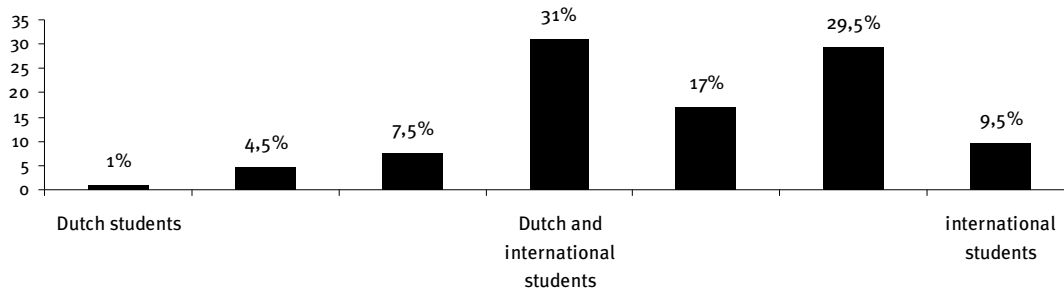
In figuur 5.6 zijn de resultaten weergegeven van de mening van internationale studenten ten aanzien van de hoeveelheid werkgroepen die ze volgen waarbij Nederlandse studenten aanwezig zijn. Internationale studenten zijn meer tevreden over het huidige aantal werkgroepen met Nederlandse studenten dan met het aantal colleges met Nederlandse studenten.

Van de internationale studenten die zelden of nooit werkgroepen hebben met Nederlandse studenten wil driekwart meer werkgroepen volgen met Nederlandse studenten. Vooral de studenten die vaak en soms werkgroepen hebben met Nederlandse studenten zijn tevreden met de huidige situatie. Bijna alle internationale studenten die niet weten hoe vaak ze werkgroepen hebben met Nederlandse studenten, maakt het ook niet uit hoeveel werkgroepen ze hebben met Nederlandse studenten.

Zoals weergegeven is in figuur 5.8 heeft het grootste percentage internationale studenten zowel contact met Nederlandse- als met internationale studenten. Toch heeft de internationale student gemiddeld meer contact met andere internationale studenten dan met Nederlandse studenten. Van alle internationale respondenten heeft 1% alleen contact met Nederlandse studenten en in totaal 13% heeft meer contact met Nederlandse studenten dan met internationale studenten.

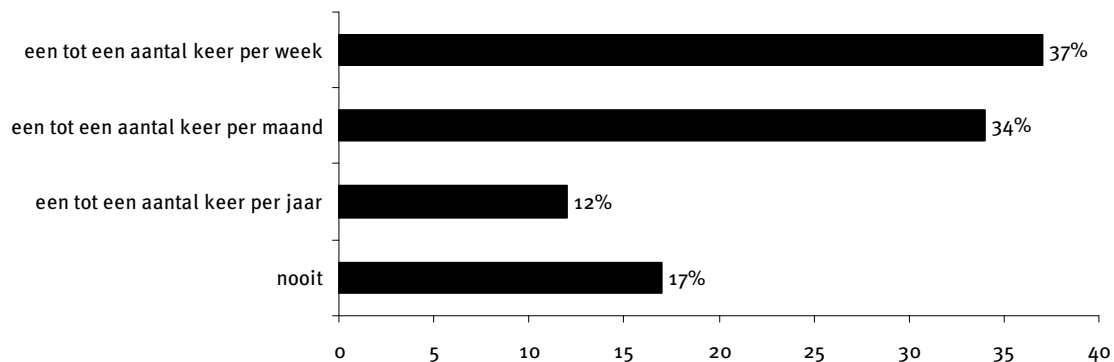
Figuur 5.8
Geef aan wat de verhouding is van studenten waar jij contact mee hebt op de UvA

5.1.2 Vrije tijd

Naast dat aan studenten is gevraagd hoeveel contact ze hebben met Nederlandse studenten op en rond de UvA, is ook onderzocht hoeveel contact studenten onderling hebben in hun vrije tijd, zie figuur 5.9

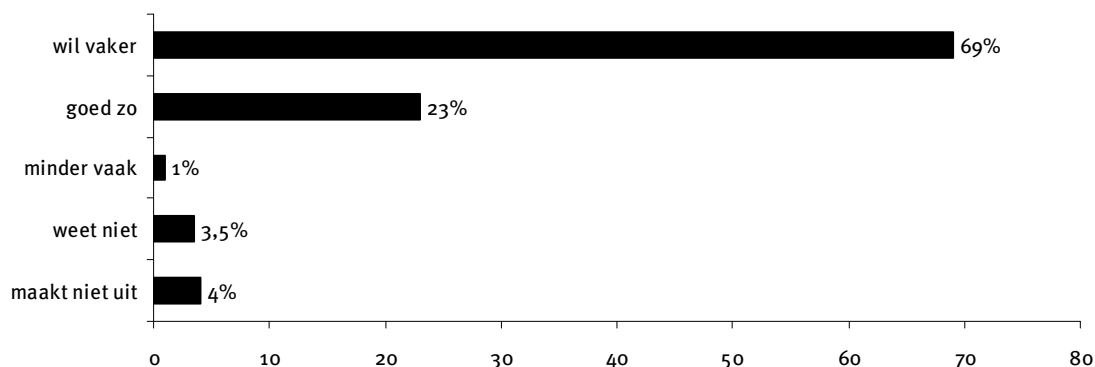
Figuur 5.9
Hoe vaak heb je contact met Nederlandse studenten in je vrije tijd?

Van alle internationale studenten heeft 37% één tot een aantal keer per week contact met Nederlandse studenten in hun vrije tijd; dit is het grootste percentage. Minder studenten (34%) hebben één tot een aantal keer per maand contact met Nederlandse studenten in hun vrije tijd. 17% van de internationale studenten heeft nooit contact met Nederlandse studenten in hun vrije tijd.

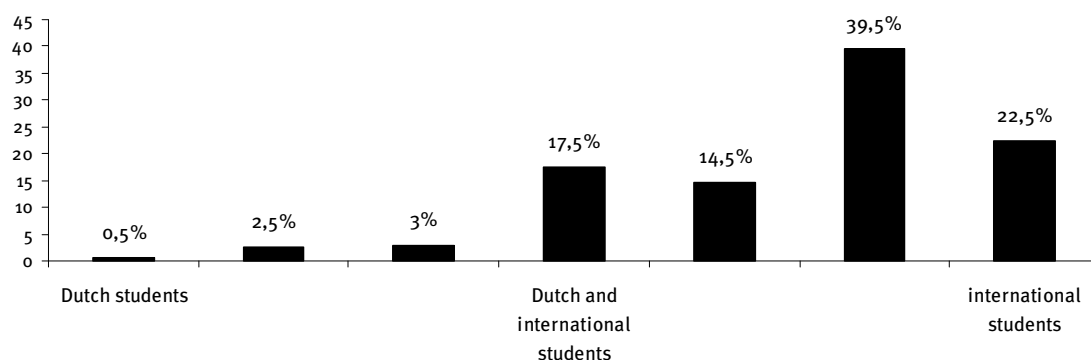
Ondanks dat 37% van de internationale studenten wekelijks contact heeft met Nederlandse studenten in zijn/haar vrije tijd, wenst een overgrote meerderheid (69%) meer contact te hebben met Nederlandse studenten. Vooral de studenten die nooit contact hebben met Nederlandse studenten wil het overgrote deel graag meer contact hebben met Nederlandse studenten in hun vrije tijd.

Figuur 5.10
Wat vind je van de hoeveelheid contact met Nederlandse studenten in je vrije tijd?

De verhouding van studenten waar internationale studenten contact mee hebben is in hun vrije tijd enigszins uit balans.

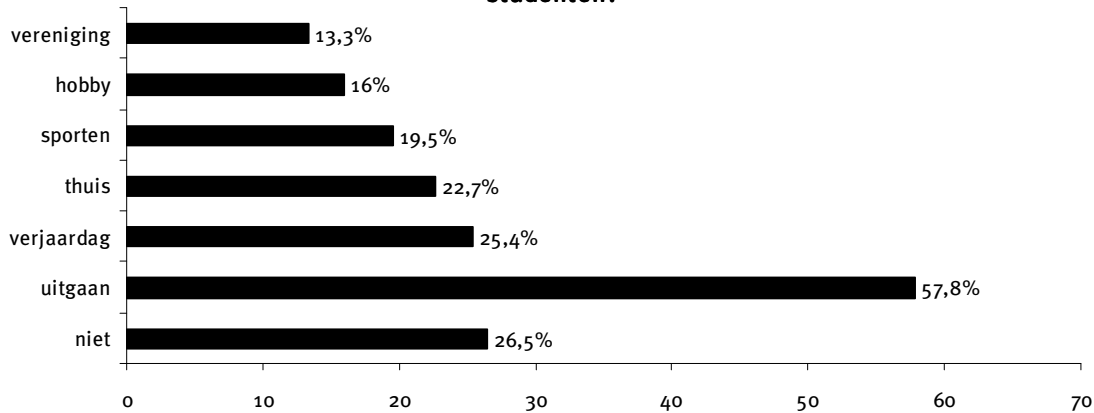
Figuur 5.11
Geef aan wat de verhouding is van studenten waar jij contact mee hebt in je vrije tijd

Het grootste percentage internationale studenten heeft voornamelijk contact met andere internationale studenten in hun vrije tijd. Slechts 6% van de internationale studenten heeft meer contact in hun vrije tijd met Nederlandse studenten dan met internationale studenten.

De internationale student bevestigt de vooroordelen door aan te geven vooral in contact te komen met Nederlandse studenten tijdens het uitgaan (57,8%) en daarna op verjaardagen (25,4%). Bij een vereniging komt slechts 13,3% van de internationale studenten in contact met Nederlandse studenten.

Figuur 5.12
Met welke vrijetijdsbestedingen heb je contact met Nederlandse studenten?

5.1.3 Huisvesting

Naast de universiteit en tijdens vrijetijdsbestedingen, hebben internationale- en Nederlandse studenten ook de kans elkaar tegen het lijf te lopen in hun woonomgeving. Hoe zit het daarmee?

Van de internationale studenten woont 30% met Nederlandse studenten in hetzelfde huis. Van de studenten die niet samenwonen met Nederlandse studenten, zou 41% graag met Nederlandse studenten samenwonen. Van de studenten die wel samenwonen met Nederlandse studenten, is meer dan 80% daar tevreden mee.

Figuur 5.13 Woonsituatie

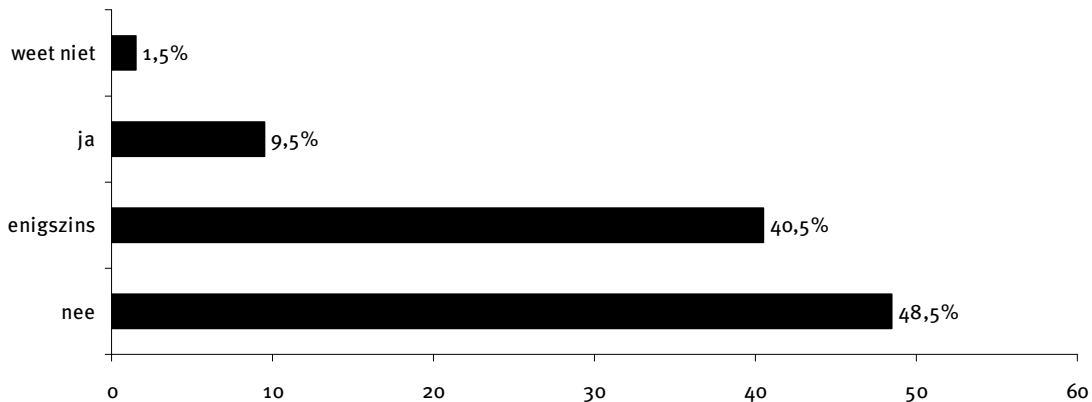
	<i>Woon je met Nederlandse studenten?</i>		
	Ja	Nee	totaal
ik wil liever niet met NLe studenten wonen	2	7	9
Prima zo	51	67	118
Ik wil liever met NLe studenten wonen	9	71	80
Ik weet het niet	2	8	10
Het maakt mij niet uit	8	11	19
Totaal	72	165	237

5.1.4 Taal

Daarnaast zijn aan internationale studenten nog enkele algemene vragen en stellingen voorgelegd, die hieronder behandeld zullen worden. De eerste paar stellingen en vragen behelzen het aspect 'taal'. De meeste internationale studenten spreken immers geen Nederlands en ondanks dat de gemiddelde UvA-student de Engelse taal goed beheerst, is het voor te stellen dat Nederlandse studenten graag in hun moedertaal communiceren.

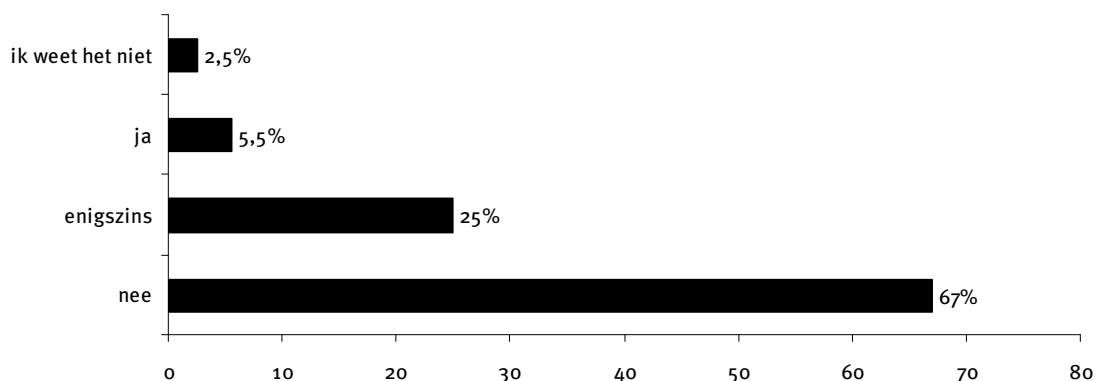
Ten eerste is aan internationale studenten gevraagd of taal een beperking is voor contact met Nederlandse studenten. De helft van de internationale studenten ervaart taal niet als een beperking. Tegelijkertijd geeft 40% van de internationale studenten aan dat taal enigszins een beperking is en zegt bijna 10 % dat het wel degelijk een beperking is.

Figuur 5.14
Voel je je door taal beperkt in het contact met Nederlandse studenten?

Betekent dit dat een groot deel van de internationale studenten contact met taalgenoten verkiest boven contact met anderen? Nee, zo blijkt uit onderstaande figuur. Van de internationale studenten geeft 67% aan niet liever met studenten te zijn die dezelfde taal spreken. Toch stemt 25% enigszins in met de vraag en beweegt zich liever onder studenten die dezelfde taal spreken.

Figuur 5.15
Ben je liever met studenten die jouw taal spreken?

Een ander interessant aspect van de taal als barrière is of internationale studenten zich wel eens buitengesloten voelen doordat er een vreemde taal wordt gesproken. Een

derde (34,5%) van de internationale studenten voelt zich nooit buitengesloten doordat er een andere taal wordt gesproken, de rest ervaart dit wel (eens).

De studenten die zich buitengesloten voelen door de taal die gesproken wordt ervaren dit hoofdzakelijk bij activiteiten in hun vrije tijd (34,5%) tijdens het uitgaan (28,5%) en bij studieopdrachten (22%).

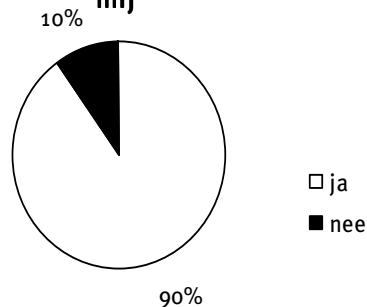
Aan de internationale respondenten is een aantal stellingen voorgelegd. Hieronder zijn de resultaten weergegeven. Zoals in onderstaande figuur is af te lezen is het grootste percentage van de internationale studenten het eens met de stelling 'Ik voel me als internationale student wel eens buitengesloten'.

Figuur 5.16 Stellingen

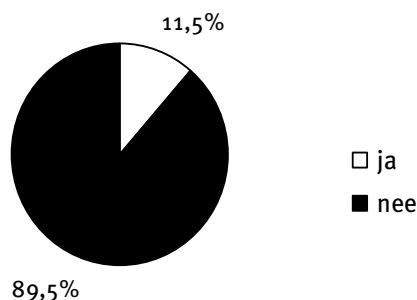
Stelling	percentage
Achtergrond en cultuur vormen een barrière voor contact tussen internationale- en Nederlandse studenten	25,5%
Nederlandse studenten voelen zich beter dan internationale studenten	25,5%
Ik voel me als internationale student wel eens buitengesloten	37,5%
Ik ben liever onder studenten van mijn eigen nationaliteit	8%
Interactie met Nederlandse studenten draagt bij aan mijn taalvaardigheid	52%

Gezien het feit dat internationale studenten en Nederlandse studenten elkaar tegenkomen op de UvA, is het van belang om te weten hoe studenten dit contact beoordelen. Internationale studenten zien waarde in contact met Nederlandse studenten:

Figuur 5.16
Het contact met Nederlandse studenten heeft voordelen voor mij

Figuur 5.17
Het contact met Nederlandse studenten heeft nadelen voor mij

Zoals te zien is in bovenstaande figuren vindt een overgrote meerderheid dat het contact met Nederlandse studenten voordelen heeft. Van de internationale studenten vindt 11,5% dat het contact met de Nederlandse student nadelen heeft.

Uiteraard is aan studenten gevraagd welke voor- en nadelen zijn ervaren in het contact met de Nederlandse student.

Het grootste voordeel van contact met Nederlandse studenten voor internationale studenten lijkt het aspect van cultuur te zijn; Nederlandse studenten kunnen ze kennis laten maken met de Nederlandse cultuur. Op de tweede plek komt de taal; dit betekent zowel dat internationale studenten graag Nederlands leren, als wel dat zij voordelen ondervinden van het spreken van Engels. Verder noemen internationale studenten het praktische aspect van contact met Nederlandse studenten die je wegwijs kunnen maken in (de bureaucratie van) Amsterdam. Ook het opbouwen van een netwerk en vriendschappen, het integreren in Nederland en het kennismaken met andere uitgangspunten worden als waardevol aangestipt.

Voor zover internationale studenten spreken over nadelen van contact met Nederlandse studenten, wordt genoemd dat de taal een barrière is. Verder onderstrepen internationale studenten dat het moeilijk is contact met Nederlandse studenten te leggen. Een enkeling geeft aan dat Nederlandse gewoonten en cultuur een nadeel zijn en dat Nederlanders er een andere studie-ethiek op nahouden.

Tot slot is aan internationale studenten gevraagd aan te geven van welke dingen zij last ondervinden in Nederland. In onderstaande tabel zijn de antwoorden hierop weergegeven. Opvallend en geruststellend is dat de meeste internationale student het weer in Amsterdam als ergernis ervaren. De tweede grootste ergernis is de UvA-bureaucratie. Toch heeft 45% last van eenzaamheid, ervaart 33% van de internationale studenten wel eens heimwee en voelt 33% zich wel eens buitengesloten.

Figuur 5.18 Ergernissen

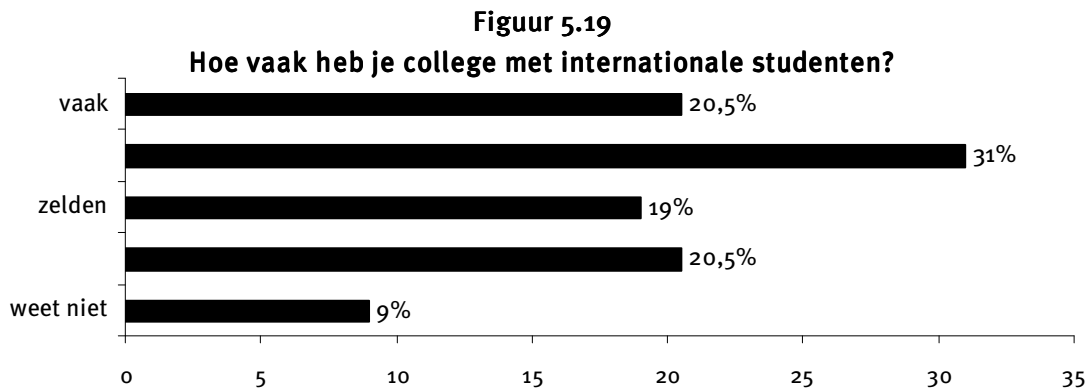
<i>Ik heb (soms) last van de volgende dingen:</i>	percentage
Het weer	75%
UvA-bureaucratie	70%
Eenzaamheid	45%
De plek waar ik woon	40%
Heimwee	33,5%
Buitengesloten voelen	33%

5.2 Nederlandse studenten

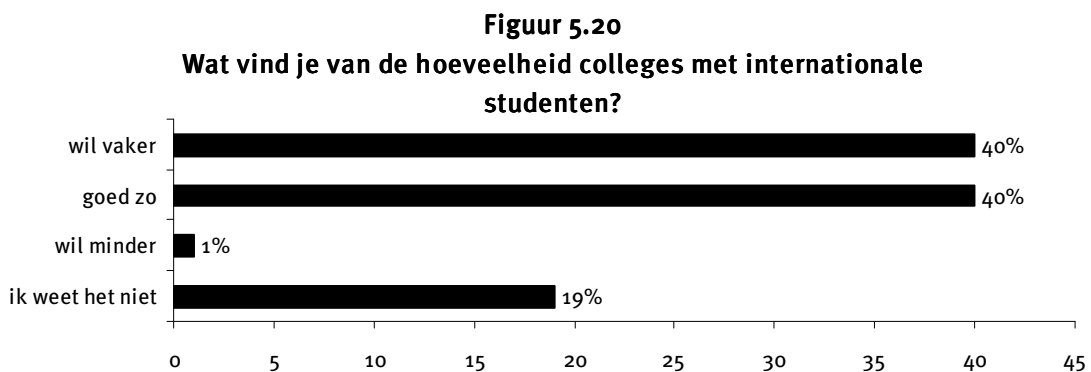
Dit tweede deel gaat in op de respons van de Nederlandse studenten. Aan Nederlandse studenten zijn ongeveer dezelfde vragen voorgelegd als aan de internationale studenten. Enkele vragen over het verblijf van internationale studenten in Nederland zijn weggelaten.

5.2.1 Universiteit

Zoals te zien is in figuur 5.19 heeft 20,5% van de Nederlandse studenten vaak college met internationale studenten. Bijna 40% van de Nederlandse studenten heeft zelden of nooit contact met internationale studenten.

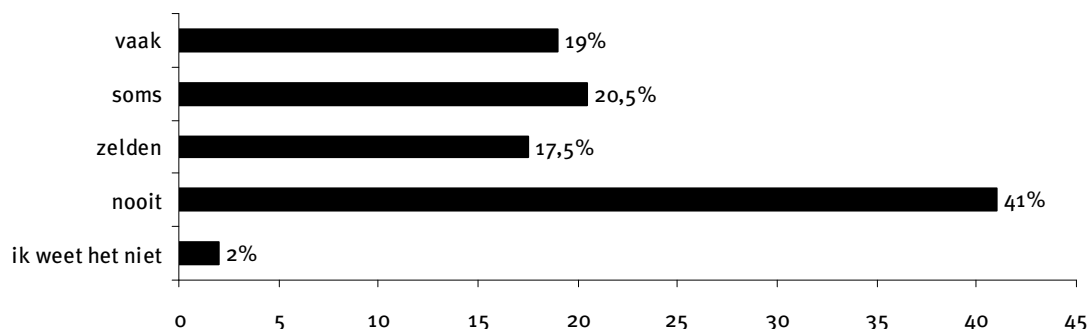
Het percentage Nederlandse studenten dat college heeft met internationale studenten is vrij laag. Echter, het percentage Nederlandse studenten dat vaker college met internationale studenten zou willen volgen ligt een stuk hoger: 40%. Dit percentage is voornamelijk opgebouwd uit studenten die niet zo vaak college hebben met internationale studenten. De 40% die tevreden is over de hoeveelheid colleges met internationale studenten bestaat voornamelijk uit studenten die veel colleges volgen met internationale studenten.

Dezelfde vragen zijn voorgelegd aan Nederlandse studenten met betrekking tot werkgroepen. Nederlandse studenten hebben vaker colleges met internationale studenten dan werkgroepen.

Van de Nederlandse studenten heeft bijna 20% vaak werkgroep met internationale studenten, 60% heeft zelden tot nooit een werkgroep met internationale studenten.

Figuur 5.21
Hoe vaak heb je werkgroep met internationale studenten?

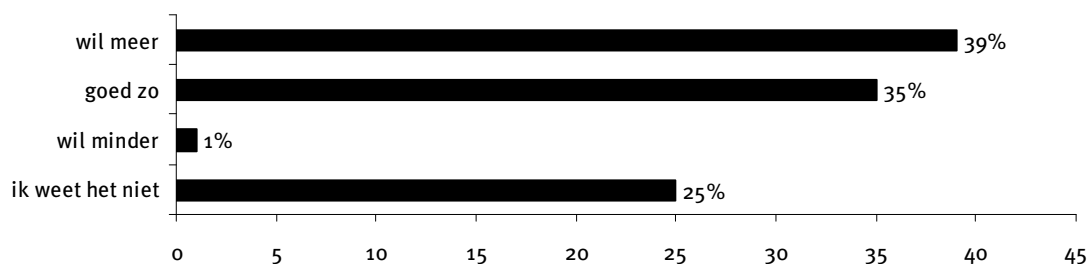

Bijna 40% van de Nederlandse studenten zou vaker werkgroepen willen hebben met internationale studenten. Slechts 1% zou minder werkgroepen willen volgen met internationale studenten.

Van alle studenten die vaak college hebben met internationale studenten is 75% daar tevreden mee. Het gedeelte studenten dat tevreden is met de huidige situatie bestaat voornamelijk uit studenten die vaak of geregeld werkgroepen hebben met internationale studenten.

Van alle Nederlandse respondenten die minder vaak college hebben met internationale studenten, wil meer dan de helft meer colleges volgen met internationale studenten.

Figuur 5.22
Wat vind je van de hoeveelheid werkgroepen met internationale studenten?

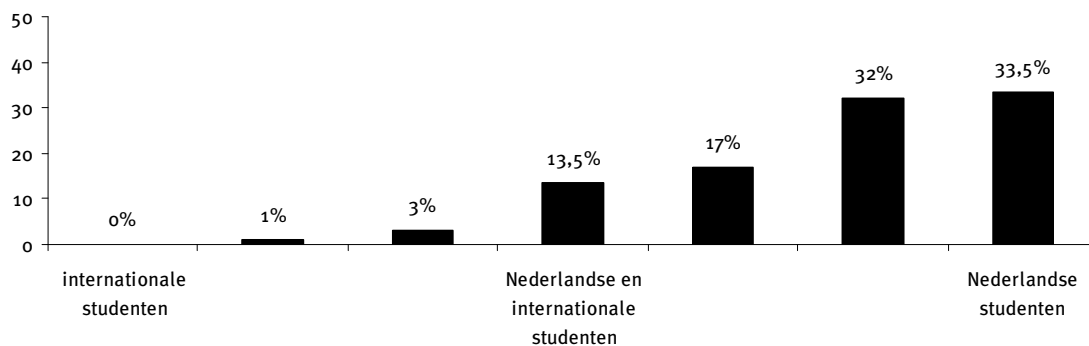

Het zijn voornamelijk de Nederlandse respondenten die (haast) nooit werkgroepen hebben met internationale studenten, die meer werkgroepen met internationale studenten zouden willen volgen; de 39% die meer werkgroepen zou willen volgen met

internationale studenten bestaat voor tweederde uit Nederlandse studenten die zelden tot nooit werkgroepen volgen met internationale studenten.

Zoals te zien is in figuur 5.23 is het contact dat Nederlandse- en internationale studenten hebben op de universiteit conform de bovenstaande figuren. Nederlandse studenten hebben voornamelijk contact met andere Nederlandse studenten en in mindere mate met internationale studenten.

Figuur 5.23
Geef aan wat de verhouding is van studenten waar je contact mee hebt op de UvA

Een derde van de Nederlandse studenten heeft helemaal geen contact met internationale studenten op de universiteit. Meer dan 80% van de Nederlandse studenten heeft meer contact met Nederlandse studenten dan met internationale studenten. Slechts 4% heeft meer contact met internationale studenten dan met Nederlandse studenten.

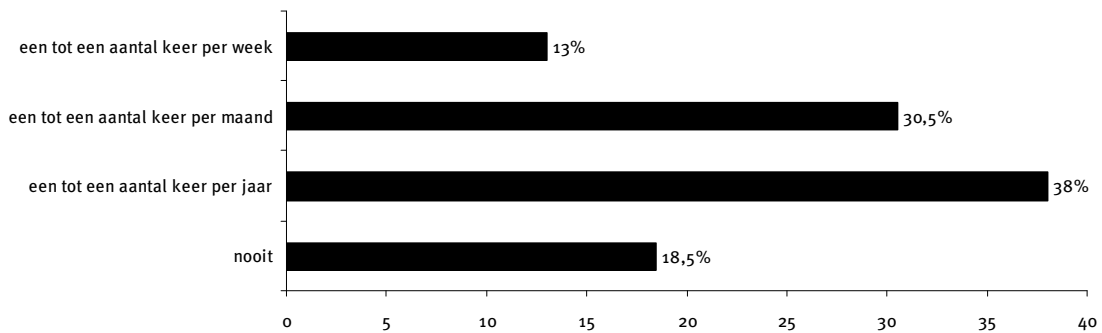
De ideeën vanuit Nederlandse studenten om meer in contact te komen met internationale studenten op de universiteit zijn ten eerste het organiseren van borrels na werkgroep en college en ten tweede het organiseren van gezamenlijke activiteiten voor Nederlandse- en internationale studenten vanuit de UvA.

5.2.2 Vrije tijd

Naast het contact dat Nederlandse- en internationale studenten mogelijk hebben op de universiteit, is het mede van belang te weten hoeveel Nederlandse- en internationale studenten elkaar tegen het lijf lopen buiten de universiteit om.

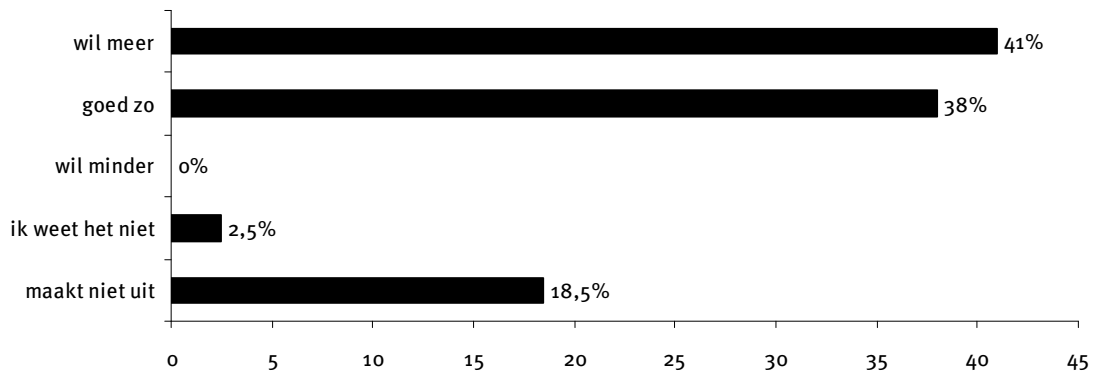
Nederlandse studenten hebben vrij weinig contact met internationale studenten in hun vrije tijd. Het laagste percentage, 13 %, heeft een aantal keer per week contact met internationale studenten in hun vrije tijd. Het grootste percentage Nederlandse studenten heeft slechts een aantal keer per jaar contact met internationale studenten. Bijna 20% heeft nooit contact met internationale studenten in hun vrije tijd.

Figuur 5.24
Hoe vaak heb je contact met internationale studenten in je vrije tijd?

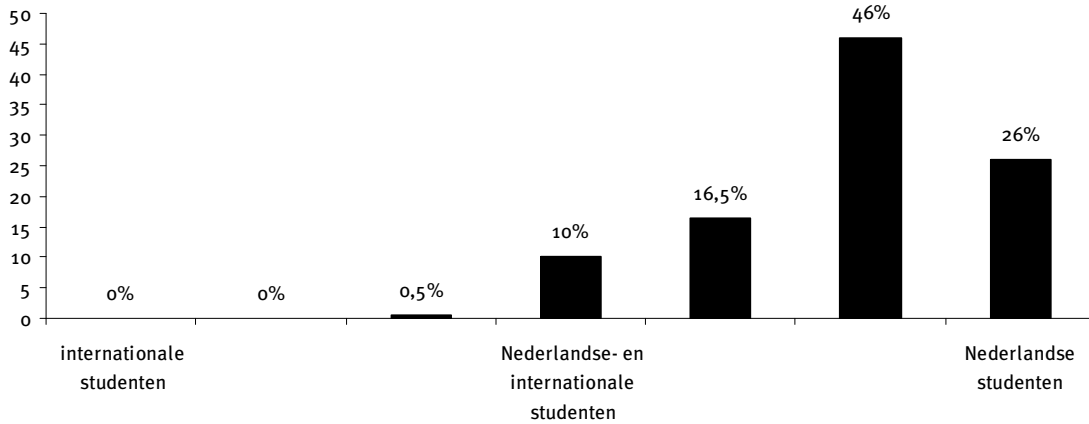
Van de internationale studenten die weinig contact hebben met internationale studenten is ongeveer een derde tevreden met de huidige situatie; zij hebben geen behoefte aan meer contact met internationale studenten in hun vrije tijd. De rest wil over het algemeen wél meer contact met internationale studenten in hun vrije tijd. Van de Nederlandse respondenten die veel contact hebben met internationale studenten is driekwart tevreden met de situatie.

Figuur 5.25
Wat vind je van de hoeveelheid contact met internationale studenten in je vrije tijd?

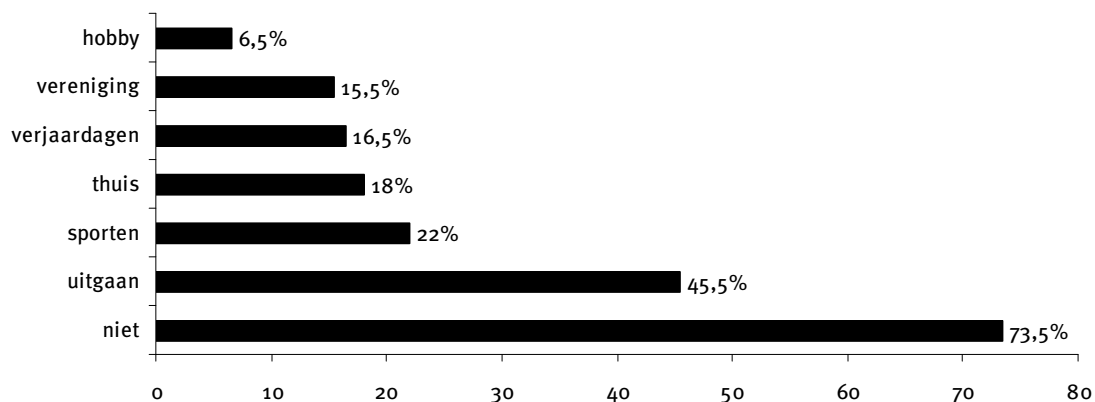
Als gekeken wordt naar de verhouding tussen internationale studenten en Nederlandse studenten waar Nederlandse studenten contact mee hebben in hun vrije tijd, is te zien dat Nederlandse studenten in hun vrije tijd voornamelijk omgaan met andere Nederlandse studenten; nog geen 1% van hen gaat meer met internationale studenten om dan met Nederlandse studenten. Meer dan een kwart van de Nederlanders gaat enkel met Nederlandse studenten om en 10% gaat zowel met Nederlandse- als met internationale studenten om. Ongeveer de helft van de Nederlandse studenten gaat voornamelijk om met andere Nederlandse studenten en in mindere mate met internationale studenten.

Figuur 5.26
Wat is de verhouding van studenten waar je contact mee hebt in je vrije tijd?

Het meest opvallende in figuur 5.28 is dat bijna driekwart van de Nederlandse studenten aangeeft dat er geen activiteiten zijn in hun vrije tijd waarbij ze internationale studenten tegenkomen. De activiteit waarbij de meeste Nederlandse studenten in hun vrije tijd in contact komen met internationale studenten is uitgaan; bijna de helft van de Nederlandse studenten loopt internationale studenten tegen het lijf tijdens het stappen. De activiteiten waar ze internationale studenten daarna het meeste tegenkomen zijn sporten (22%) en thuis (18%).

Figuur 5.28
Bij welke activiteiten in je vrije tijd heb je contact met internationale studenten?

5.1.3 Huisvesting

Van de 9% Nederlandse respondenten die met internationale studenten wonen is 100% daar tevreden over en zou niet liever met Nederlandse studenten willen wonen. Slechts 5% van de Nederlandse respondenten die niet samenwonen met internationale studenten zou willen samenwonen met internationale studenten. De meerderheid van de Nederlandse studenten die niet met internationale studenten woont, is daar tevreden over.

Figuur 5.29 Woonsituatie

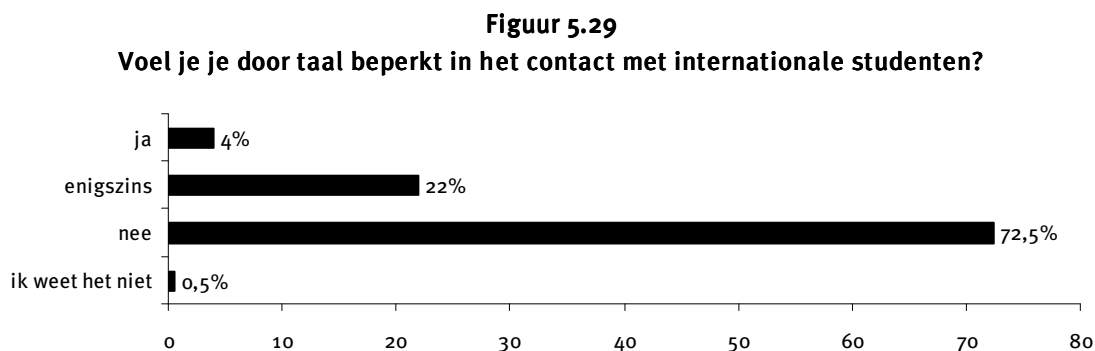
	<i>Woon je met internationale studenten?</i>		
	Ja	Nee	totaal
ik wil liever niet met int. studenten wonen	0	4	4
Prima zo	18	63	81
Ik wil liever met int. studenten wonen	1	6	7
Ik weet het niet	0	1	1
Het maakt mij niet uit	0	22	22
Totaal	19	96	115

Het totaal aantal respondenten in figuur 5.29 is lager dan het totale aantal Nederlandse studenten dat de vragenlijst heeft ingevuld. De verklaring hiervoor is dat studenten die zelfstandig wonen deze vraag niet beantwoord hebben.

5.1.4 Taal

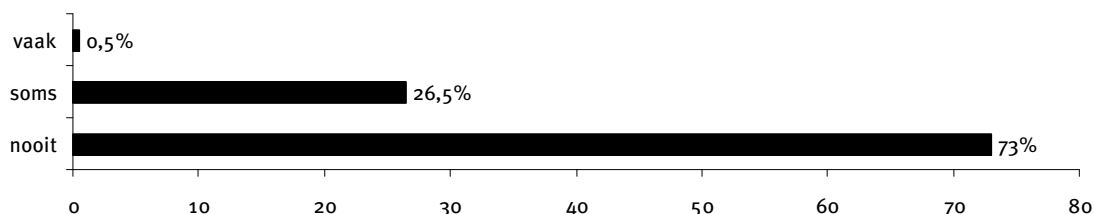
Aan de Nederlandse studenten is ook gevraagd wat de invloed is van taal op het contact met Internationale studenten.

Nederlandse studenten voelen zich gemiddeld niet beperkt in het contact met internationale studenten door de verschillende taal die ze spreken; 72,5% zegt daar geen last van te hebben. Toch zegt bijna een kwart van de Nederlandse studenten enigszins last te hebben van de taal als barrière in het contact met internationale studenten.

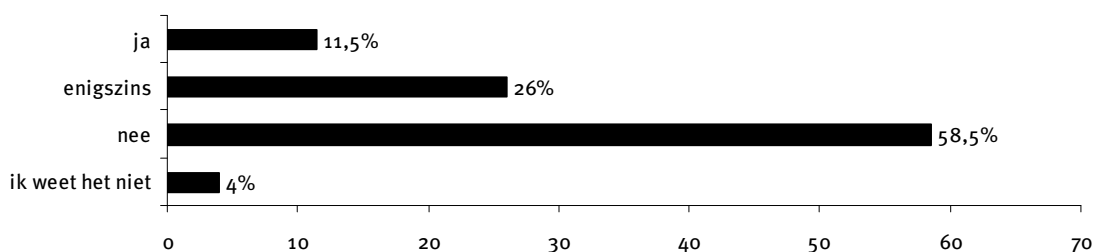
Het buitengesloten voelen is – logischerwijs - meer een issue voor internationale studenten dan voor Nederlandse studenten. Van de Nederlandse studenten voelt de overgrote meerderheid zich nooit buitengesloten omdat er een andere taal wordt gesproken. Een kwart van de Nederlandse studenten voelt zich weleens buitengesloten door de taal.

Figuur 5.30
Zijn er situaties waarin jij je buitengesloten voelt omdat er een andere taal wordt gesproken?

Betekent dat ook dat het studenten niet uitmaakt wat de taal is die medestudenten spreken waarmee ze omgaan? Voor 11,5% van de Nederlandse studenten die het er wel degelijk toe; zij gaan liever om met studenten die hun taal spreken, zie figuur 5.31. Toch maakt het bijna 60% niet uit welke taal medestudenten spreken; zij zijn niet liever met studenten die hun taal spreken.

Figuur 5.31
Ben je liever met studenten die jouw taal spreken?

Veel Nederlandse respondenten wijzen erop dat er in principe geen probleem is in contact met internationale studenten, aangezien iedereen de Engelse taal beheerst. Volgens sommigen is het echter wel meer moeite om niet in het Nederlands te communiceren.

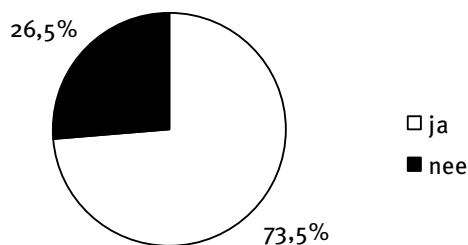
In onderstaande tabel zijn de reacties van Nederlandse studenten op een aantal stellingen weergegeven. De stelling ‘interactie met internationale studenten draagt bij aan mijn taalvaardigheid’ is de stelling die door de meeste Nederlandse studenten wordt onderschreven, 82,5% is het hiermee eens. Een opvallende uitkomst is dat bijna de helft (46%) van de Nederlandse studenten van mening is dat de aanwezigheid van internationale studenten een positieve invloed heeft op het (werk)college. Slechts 7,5% vindt dat internationale studenten het tempo van het college vertragen.

Figuur 5.32 Stellingen

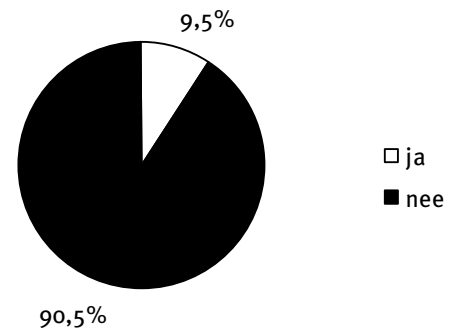
Stelling	Mee eens
Achtergrond en cultuur vormen een barrière voor contact tussen Nederlandse- en internationale studenten	14,5%
Internationale studenten zijn in Nederland om te feesten	12%
Internationale studenten vertragen het tempo van colleges	7,5%
De aanwezigheid van internationale studenten heeft een positieve invloed op het (werk)college	46%
Ik ben liever met studenten van mijn eigen nationaliteit	11%
Interactie met internationale studenten draagt bij aan mijn taalvaardigheid	82,5%

Zoals te zien is in onderstaande figuren zien ook Nederlandse studenten voordelen in het contact met internationale studenten; bijna driekwart van hen zegt dat contact voordelen heeft.

Figuur 5.33
Contact met internationale studenten heeft voordelen voor mij

Figuur 5.34
Contact met internationale studenten heeft nadelen voor mij

De belangrijkste voordelen die door Nederlandse studenten worden aangegeven zijn de oefening in taalvaardigheid die het contact met zich meebrengt. Dit gaat voor

sommigen over het oefenen van Engels, maar slaat ook op andere talen die onderling gesproken worden. Een tweede voordeel dat studenten ervaren aan contact met internationale studenten is het (beter) leren kennen van een andere cultuur. Daarnaast is het opbouwen van een netwerk en het opdoen van nieuwe contacten een groot voordeel volgens de Nederlandse studenten. Ook geeft een aantal Nederlandse studenten aan dat internationale studenten nieuwe invalshoeken en ideeën aandragen.

Slechts een enkele Nederlandse student ervaart nadelen aan het contact met internationale studenten. Het meest genoemde nadeel van contact met internationale studenten is de taalbarrière.

6 Conclusie

Na het behandelen van de resultaten van Nederlandse- en internationale studenten apart van elkaar, zal de conclusie aangewend worden om de belangrijkste uitkomsten – ook in vergelijking – te presenteren.

Zowel internationale studenten als Nederlandse studenten vinden onderling contact belangrijk. Uiteraard hebben internationale studenten vaker college en werkgroep met Nederlandse studenten dan andersom. Zodoende wil een groter percentage Nederlandse studenten vaker college of werkgroep met internationale studenten volgen en is een groter percentage internationale studenten tevreden met de huidige situatie.

Gemiddeld hebben internationale studenten meer contact op de UvA met Nederlandse studenten, dan het aantal Nederlandse studenten dat contact heeft met internationale studenten.

In hun vrije tijd komen beide groepen studenten elkaar minder tegen dan op de UvA. Ook hier geldt dat het percentage internationale studenten dat contact heeft met Nederlandse studenten hoger ligt dan andersom. Ook het percentage studenten dat meer contact wil tijdens vrije tijd ligt hoger bij de internationale studenten dan de Nederlandse studenten. Dit is niet zo vreemd, als je bedenkt dat internationale studenten, in tegenstelling tot de Nederlandse, niet vanzelfsprekend een netwerk hebben in Amsterdam. Ondanks het gevestigde sociale netwerk van de gemiddelde Nederlandse student, wil toch bijna de helft meer contact met internationale studenten. Internationale studenten en Nederlandse studenten komen elkaar in hun vrije tijd voornamelijk tegen bij het uitgaan. Veel terrein valt te winnen bij (studie-) verenigingen, sport en hobby's.

Op het gebied van huisvesting is er niet veel contact en bij beide groepen ook niet veel behoefte aan meer contact. Een klein percentage Nederlandse studenten woont met internationale studenten. Van hen is overigens wel 100% tevreden over die situatie. Van de Nederlanders die niet met internationale studenten wonen, zou slechts een klein deel met internationale studenten willen samenwonen. Van de internationale studenten is ook het merendeel tevreden met de huidige situatie.

Omdat Nederlandse studenten en internationale studenten over het algemeen een andere taal spreken, is ook onderzocht wat de invloed is van taal op het contact. Internationale studenten voelen zich gemiddeld meer beperkt door taal in contact met Nederlandse studenten, dan Nederlandse studenten zich beperkt voelen. De meerderheid van beide groepen heeft er geen probleem mee om met studenten om te gaan die een andere taal spreken. Een overgroot deel van de Nederlandse studenten is

van mening dat contact met internationale studenten bijdraagt aan hun taalvaardigheid.

Zowel internationale studenten als Nederlandse studenten zien vooral voordelen in het onderlinge contact. De belangrijkste voordelen zijn de oefening in taalvaardigheid; het leren kennen van een andere cultuur; en het opbouwen van een netwerk en contacten. Internationale studenten noemen ook het voordeel dat Nederlandse studenten ze wegwijs kunnen maken in Nederland – zowel fysiek als bureaucratisch.

Over het algemeen hebben internationale studenten het nog niet zo slecht in Amsterdam; de grootste punten van ergernis zijn het weer en de UvA-bureaucratie, die ver boven eenzaamheid of heimwee eindigen.

Concluderend kan gezegd worden dat er vanuit zowel de Nederlandse student als vanuit de internationale student behoefte is aan meer onderling contact, zowel op de universiteit als in hun vrije tijd.

7 Discussie / Aanbevelingen

Het bestuur kan aanbevelingen bij het onderzoek schrijven.

Literatuurlijst / Appendices

- Benzie, Helen Joy (2010) 'Graduating as a 'native speaker': international students and English language proficiency in higher education', *Higher Education Research and Development* 29:4, pp. 447-459.
- Berry, J. W., & Kostovcik, N. (1983) *Psychological adaptation of Malaysian students in Canada*, paper presented at the Third Asian Regional Conference of the International Association for Cross-cultural Psychology. National University of Malaysia, Bangi, Malaysia.
- Furnham, A., & Erdmann, S. (1995) 'Psychological and sociocultural variables as predictors of adjustment on cross-cultural transitions', *Psychologia*: 38, pp. 238-251.
- Hoekzema, Hans (1995) 'The Management of Change at Systemic Level: Internationalisation of Education and Training in the Netherlands', *European Journal of Education* 30:3, pp. 295-205.
- Klineberg, O., & Hull, W. F. (1979) *At a foreign university: An international study of adaptation and coping*. New York: Praeger.
- Leask, Betty (2005) *Internationalisation of the Curriculum: Key challenges and strategies*, paper presented at IDP Education Australia 1999 Australian International Education Conference: International Education – The Professional Edge.
- Knight, Jane (2003) 'Updating the Definition of Internationalisation', *International Higher Education* 33, pp. 2-3.
- Noels, K. A., Pon, G., & Clement, R. (1996) 'Language, identity and adjustment: The role of linguistic self-confidence in the acculturation process', *Journal of Language and Social Psychology*: 15, pp. 246-264.
- Rienties, Bart (2009) *Academic and Social Integration of international and local students at five business schools, a cross-institutional comparison*. Universiteit van Maastricht.
- Redmond, M. V., & Bunyi, J. M. (1993) 'The relationship of intercultural communication competence with stress and the handling of stress as reported by international students', *International Journal of Intercultural Relations* 17, 235-254.
- Svennson, Lennart, Monne Wihlborg (2010) 'Internationalising the content of higher education: the need for a curriculum perspective', *High Educ* 60, pp. 595-613.
- Ward, Colleen (2001) 'The impact of international students on domestic students and host institutions', *Education Counts* [online], laatst geraadpleegd 18 februari '11: http://www.educationcounts.govt.nz/publications/international/the_impact_of_international_students_on_domestic_students_and_host_institutions